

POLITISK ETIK

Flugt til landet af mælk og honning, Zimbabwe – et mønsterland

AF JENSEN, OLE, LIVTAG MED DEN ETISKE FORDRING, KLIM; 2007

I Livtag med den etiske fordring, behandler en række Løgstrupkendere fra ind- og udland, Løgstrups værker. I teksten er det Ole Jensen, der opsummerer Løgstrups tanker om en politisk etik, i et mere nutidigt sprog end Løgstrups egne værker.

Gives der stadig ikke en kristen etik? Af Ole Jensen

4. Politisk etik

Tidligt i forfatterskabet er Løgstrup tilbøjelig til at erklære enhver anvendelse af kristne forestillinger på ide- eller livsanskuelsesplanet, løsrevet fra eksistentiel stillingtagen, for *ideologisk* afsporing, potentielt eller aktuelt, med den begrundelse, at det derved bliver en flugt fra det personlige ansvar ind i en teoretisk tilskuerposition (Løgstrup 1956: 127f).

Formentlig provokeret af professoren i det nyoprettede fag, politisk videnskab, på Aarhus Universitet, Poul Meyer, der efterlyste kollegial hjælp til belysning af etikens rolle i politik, ændrer Løgstrup langsomt opfattelse fra det punkt (jf. Petersen 2007). Men det muliggøres af, at han i de samme år i 1960'erne viderefører den frigørelsesproces fra eksistensteologien, han længe har befundet sig i. Og det sker følgerigtigt samtidig med, at han gør det klart, at etik er "erstatningshandlinger".

Resultatet er, at han formulerer følgende *grundtræk af en politisk etik*: De suveræne livsytringer* dur ikke til at "organisere" samfundet med (1982: 120). Men de kan bruges til at "teste" en samfundsordning eller samfundstilstand med. man kan spørge: "Forvises livsytringerne fra den spontant fuldbyrdede næstekærlighed i den skjulte troshændelse kan man søge at *efterligne*. Så bliver der en helt afgørende forskel på at ville "efterfølge" Kristus (en mulighed) og "efterligne". Det sidste er muligt

33 11 45 40

lektiehjælp@od.dk

www.od.dk/undervisning

OD Undervisning

ved at gøre barmhjertighed til "*idé*". Man kunne forestille sig, at den barmhjertige samaritaner gav sig til - som "*politisk samaritan*" - at arbejde for forbedring af sikkerheden på vejen mellem Jerusalem og Jeriko. Da er barmhjertigheden ikke længere en suveræn livsytring, men er blevet til en idé på det "næstbedstes", efterligningens plan (1996: 51ff). Den er virksom i et samfund som vort i tanken med sundhedsvæsenet, sociallovgivningen, den progressive beskatning, velfærdsstaten (de bredeste skuldre skal bære de tungeste byrder) osv.

- Barmhjertighedstanken som idé kan imidlertid *kun* bruges som *målsætning* for samfundsudviklingen og som *kriterium* for den samfundstilstand, vi befinder os i: "Den politiske orden bedømmes på den stilling, den tager til de svage og forfordelte i samfundet" (1984: 59)

Den kan *ikke* bruges i den positive udmøntning i konkrete politiske beslutninger (1982: 123, 126). Den kan bruges som *anfægtelse*, aldrig som *løsning* (Jensen 2007: 24ff).

Hvordan målsætningen konkretiseres, er og bliver overladt til *skønnen* og ofte endda til det usikre valg af *den mindste onde*, da de fleste politisk-etiske beslutninger er etiske dilemmaer, hvor tilvalg af ét etisk ønskværdigt resultat udelukker et andet.

**De suveræne livsytringer, fremgår gennem hele Løgstrups liv og er beskrivende for de følelser af kærlighed, barmhjertighed, tillid mv. Suveræniteten består i, at de ikke skal begrundes. "Selv om den ubarmhjertige sejrer, og den barmhjertige lider nederlag, er barmhjertigheden lige suveræn for det. Den skal ikke begrundes, undskyldes eller forklares, den hviler i sig sig. Til forskel fra ubarmhjertigheden, der har at godtgøre sin berettigelse"(Ethiske begreber og problemer s. 24, K. E. Løgstrup)*

33 11 45 40

lektiehjælp@od.dk

www.od.dk/undervisning

OD Undervisning